ליקוטי הלכות — הלכות שאלה

הַשּׁוֹאֵל חַיָּב אֲפִלּוּ בְּאוֹנְסִין, אֲבָל הַשּׁוֹאֵל אֶת הַבְּהֵמָה וְגַם הַבְּעָלִים עִמּוֹ בְּמִלַּאכְתּוֹ בְּשָׁעַת שְׁאֵלָה בֵּין בְּאוֹתָהּ מְלָאכָה בֵּין בְּמִלָּאכָה אַחֶרֶת פָּטוּר. וְכֵן בְּכָל הָאַרְבָּעָה שׁוֹמְרִים וְכוּ':

עִנְיַן שְׁאֵלָה בִּבְעָלִים לְכְאוֹרָה הוּא דְּבַר פְּלִיאָה מְאֹד. כִּי לָמָּה יִפְטֹר הַשּׁוֹאֵל בְּשָׁבִיל שֶׁשָּׁאַל אֶת הַבְּעָלִים לִמְלַאכְתּוֹ גַּם כֵּן וְלָמָּה יֶפְסַד הַבַּעַל הַבַּיִת בְּשָׁבִיל שֶׁעָשָׂה טוֹבָה יְתֵרָה לַשּׁוֹאֵל שֶׁהִשְׁאִיל אֶת עַצְמוֹ גַּם כֵּן לִמְלַאכְתּוֹ שֶׁל שׁוֹאֵל:

אַךְ בֶּאֱמֶת עִקַּר הַשְּׁמִירָה אֵינָהּ אֶלָּא עַל יְדֵי הַשְׁגָּחַת ה' יִתְבָּרַךְ כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבֶן אָדָם לִשְׁמֹר כְּלָל מִכָּל הֶזִּקוֹת וּבִפְרָט מֵאוֹנְסִין כִּי אִם ה' יִתְבָּרַךְ לְבַד הוּא עִקַּר הַשּׁוֹמֵר שֶׁלָּנוּ כִּבְיָכוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל ה' שֹׁמְרֶךָ וְכוּ'. וְאִם ה' לֹא יִשְׁמָר עִיר שָׁוְא שָׁקַד שׁוֹמֵר. כִּי עִקַּר הַשְּׁמִירָה הִיא רַק עַל יְדֵי הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְעִקַּר הַשְּׁמִירָה שֶׁל הַשּׁוֹמֵר הוּא שֶׁצָּרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל הַדָּבָר הַנִּתָּן לוֹ לִשְׁמֹר וְזֶה עִקַּר שְׁמִירָתוֹ:

וְאִיתָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה בַּמַּאֲמָר הַמַּתְחִיל אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְכוּ' לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁגָּחָה בַּסֵּפֶר לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן הָרִאשׁוֹן סִימָן יג. וּכְלַל דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּקִצּוּר, כִּי מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁבִירַת תַּאֲוַת מָמוֹן וּשְׁבִירָתָהּ עַל יְדֵי צְדָקָה וְכוּ' וְעַל יְדֵי שְׁבִירַת תַּאֲוַת מָמוֹן. וְזוֹכֶה לַעֲשׂוֹת מַשָּׂא וּמַתָּן בֶּאֱמוּנָה עַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלֶּה חֶסֶד עַל יְדֵי שֶׁמְּשַׁבֵּר עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל תַּאֲוַת מָמוֹן וְעַל יְדֵי הַחֶסֶד זוֹכֶה לְדַעַת וְעַל יְדֵי הַדַּעַת הוּא יָכוֹל לְקַח הַנְּפָשׁוֹת וּלְהַעֲלוֹתָם בִּבְחִינַת מַיִן נוּקְבִין וְעַל יְדֵי זֶה וְכוּ' בְּחִינַת עִיר גִּבּוֹרִים עָלָה חָכָם וַיֶּרֶד עֹז מִבְטֶחָה, הַיְנוּ שֶׁמַּמְשִׁיךְ תּוֹרָה עַל יְדֵי זֶה. וְנֶפֶשׁ זֶה בְּחִינַת רָצוֹן וְכוּ' וְזֶה בְּחִינַת וְהַחַיּוֹת רָצוֹא וָשׁוֹב וְכוּ' עַל יְדֵי הַמְשָׁכַת הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ הַשְׁגָּחָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא טְעָמִים נְקֻדּוֹת תָּגִים אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם תִּלַּת גְּוָנִין דְּעִינָא וּבַת עַיִן וְכוּ'. נִמְצָא כְּשֶׁחָכָם מֵבִיא תּוֹרָה הוּא מֵבִיא הַשְׁגָּחַת ה' יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ וְכָל אֶחָד כְּפִי קֵרוּבוֹ אֶל הַתּוֹרָה כֵּן הַשְׁגָּחַת ה' יִתְבָּרַךְ עָלָיו, כִּי עִקַּר כֹּחַ הָרְאוּת מֵחֲמַת שֶׁמַּכֶּה בַּדָּבָר הַנִּרְאֶה וְכוּ' אֲבָל כְּשֶׁהַדָּבָר רָחוֹק אָז מִתְפַּזֵּר הָרְאוּת וְכוּ' וְעַל יְדֵי שֶׁאֲנַחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְרוֹבִים אֶל הַתּוֹרָה נִמְצָא שֶׁאֲנַחְנוּ קְרוֹבִים אֶל כֹּחַ הָרְאוּת עַל כֵּן הַשְׁגָּחָתוֹ עָלֵינוּ בִּשְׁלֵמוּת. אֲבָל הָעַכּוּ"ם שֶׁהֵם רְחוֹקִים מֵהַתּוֹרָה הֵם רְחוֹקִים מֵהַשְׁגָּחָתוֹ, וְהַשְׁגָּחָתוֹ עַל הָעַכּוּ"ם בַּחֲצִי הָרְאוּת וְעָלֵינוּ הַשְׁגָּחָתוֹ בִּשְׁלֵמוּת וְזֶהוּ תְּקוּנָא דְּמֶרְכַּבְתָּא עִלָּאָה וּמֶרְכַּבְתָּא תַּתָּאָה וְכוּ' וְכוּ', עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה בָּאֵר הֵיטֵב: